

Täysistunto

Keskiviikko 21.11.2018 klo 14.01—17.54

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 124/2018 vp

Lakialoite LA 49, 88-89/2017 vp, 23/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

16.28 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraateilla on jälleen kerran vastuullisempi vaihtoehto hallituksen tuloveroasteikkoihin. Me esitämme oikeudenmukaisia muutoksia, jotka tukevat työllisyyttä ja kasvua. Pieni- ja keskituloisten palkansaajien, eläkeläisten, etuuksien saajien verotusta kevennettäisiin verrattuna hallituksen esitykseen. Pieni- ja keskipalkkaisen työn verotusta on syytä alentaa, jotta työllistyminen olisi houkuttelevampaa.

Esityksessämme palkansaajan verotus kevenisi noin 5 000 euron kuukausituloihin saakka, kun vertaillaan hallituksen budjettiin. Toisin sanoen paitsi pienituloiset myös keskituloiset hyötyisivät. Keskimäärin käteen jäisi noin 10 euroa enemmän kuussa kuin hallituksen mallissa. Kaikkein eniten tulot kasvaisivat alle 1 500 euroa tienaavilla palkansaajilla, jotka saisivat verotuksen yhteydessä niin kutsuttua työtulotukea. Tämä aloite ja avaus negatiiviseen palkkaveroon niillä, joiden nimellinen verotus on 0 prosenttia, on merkittävä avaus, ja toivon, että se tulee seuraavan hallituksen ohjelmaan. Tällä kertaa emme ole tehneet siitä pykälää vaan ainoastaan lausuman. Osa-aikainen, keikkaluontoinen tai kausittainenkin työ olisi kannustava, kun saa palkan yhteydessä veronpidätyksen sijasta työtulotuen.

Laskisimme eläkeläisten verotusta hallituksen malliin verrattuna enemmän 3 600 euron tuloihin asti. Etuuksien saajien verotus alenisi, kun tulot jäävät alle 2 000 euron kuukaudessa. Toisaalta yli 90 000 euroa vuodessa tienaavien olisi jo aika osallistua talkoisiin: verotusta kiristettäisiin 2 prosenttiyksiköllä.

Toinen, ehkä hiukan pienempi mutta silti merkittävä uudistus koskee kotitalousvähennystä, jota uudistaisimme siten, että myös pienituloisimmat voisivat hyötyä siitä kotitaloustuen muodossa. Samalla poistetaan kotitalousvähennyksen 100 euron omavastuuosuus, jolloin pienituloisen kannattaa teettää vaikka vain yksi siivous kodissaan. Koti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2018 vp

talousvähennyksen ylärajaa alennetaan energiaremontteja lukuun ottamatta, millä ohjataan käyttämään kotitalousvähennys asumisen päästöjen vähentämiseen.

Sosiaalidemokraatit siirtäisivät verotuksen painopistettä työn, eläkkeiden ja etuuksien verotuksesta omistamisen verotukseen. Tiivistäisimme veropohjaa luopumalla hallituksen viime vuonna käyttöön ottamasta yrittäjävähennyksestä sekä metsälahjavähennyksestä. Niitä voidaan pitää perusteettomina, sillä niiden vaikutukset työllisyyteen ja talouskasvuun ovat vähäiset.

Arvoisa puhemies! SDP:n verolinjaa ohjaa kaksi periaatetta. Ensimmäinen on se, että pitää olla tiiviit pohjat ja matalat kannat, ja toinen on se, että verotuloa pitää ottaa sieltä, missä se aiheuttaa vähiten haittaa taloudelle, ja veroja voi alentaa sieltä, missä siitä on eniten hyötyä työllisyydelle ja kasvulle.

Näin ollen teemme vastalauseen mukaiset pykälämuutokset sekä myöhemmässä vaiheessa sitten joukon lausumia.

16.31 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Harakka tuossa edellä kävikin hyvin läpi ne pääpiirteet, mitä meillä tässä omassa verolinjassamme on ja kirjattuna tähän vastalauseeseen. Ne ovat arvovalinta oikeudenmukaisemman veropolitiikan puolesta.

Minä nyt vielä kerran kertaan, että huomioikaa, arvoisat hallituspuolueet, niin kuin te varmasti olette huomioineetkin, että SDP:n vaihtoehdossa nimenomaisesti pieni- ja keskituloisia palkansaaajia sekä eläkkeensaajia verotettaisiin keveämmin kuin mitä hallitus esittää. Tämän sanon alleviivaten siksi, että hyvin usein, vuodesta toiseen, täällä hallituspuolueet toistavat, että SDP verottaisi enemmän, mutta uskoen, että varmasti tieto kuitenkin sillä tavalla on perille tullut, että tosiasiaa tiedetään, että pieni- ja keskituloisten osalta meillä verotus olisi oikeudenmukaisempaa ja keveämpää. Ja sitten ajattelemme niin, ihan luonnollisesti, puhemies, että sitten jos on vähän enemmän ihmisellä tuloja siellä korkeassa päässä, niin siellä voi hivenen enemmän maksaakin. Ja kuten Harakka tuossa totesi, sitten omaisuuksien verottamista ja muuta esitämme. Eli mielestäni meillä on oikeudenmukainen vaihtoehto. Tämä on sitä politiikkaa, mistä joskus menneinä vuosina on puhuttu, että toimitaan mieluumminkin robinhoodmaisesti niin, että pienituloisista pidetään huolta, eikä niin kuin Nottinghamin sheriffi. Joskus käytimme tällaisiakin vertauksia.

Puhemies! Kaiken kaikkiaan mielestäni tämä työtulotuki on hyvä avaus. Se kuvastaa ehkä sitä, että meillä sosiaalidemokraateilla on verolinjoissamme paljon uudenlaistakin tarjottavaa. Samoinhan esimerkiksi arvonnäköveron puolella me esitämme sen uudistamista siten, että se ottaisi paremmin huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Nämä ovat tervetulleita ja hyviä avauksia kaiken kaikkiaan.

Paljonhan kysymys on myös arvovalinnoista. Minulla oli tänään erittäin mukavia vieraita tuolta Tampereen päästä, ihmisiä Hervannasta ja Linnainmaalta. Se, mistä me keskustelimme oikeastaan melkein koko ajan, oli juuri se, että politiikassa eriarvoistetaan. Hyvin paljon heillä oli kysymyksiä liittyen esimerkiksi juuri eläkkeensaajien asemaan, eläkkeensaajien verotukseen. Terveiset tulivat, puhemies, jälleen kerran, jälleen kerran ihan vakavasti siitä, että kun samaan aikaan tulee näitä indeksileikkauksia ja samaan aikaan vaikka lääkkeet maksavat enemmän, samaan aikaan tulee lisää potilasmaksuja, niin silloin tulee todella tukalat oltavat pienituloiselle eläkkeensaajalle. Tästä puhuimme paljon.

Oikeastaan voisin tässä siteerata viikonlopun keskustelua sen suhteen, että mielestäni oli kuitenkin hyvin tarpeellista, että esimerkiksi SDP:n puoluevaltuuston kokoontuessa Hämeenlinnassa puheenjohtaja Rinne käytti [Puhemies koputtaa] merkittävän puheenvuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2018 vp

ron sen puolesta, [Puhemies koputtaa] että pitäisi tämä eläkeläisille annettu lupaus toimeentulon korotuksesta toteuttaa.

Puhemies! Jos tulen hetkeksi...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joo, edustaja voi tulla puhujapöytäntöön silloin, kun aika on ylitetty omalta paikalta. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Jukka Gustafsson: Tulee liikuntaa samalla!]

— Liikuntaa samalla, sanoi edustaja Gustafsson.

Puhemies! Ei ollut tarkoitus pitkittää, mutta sen verran, kun jäi vielä kesken yksi asia, minkä halusin tässä mainita: Myös minulle ovat olleet tärkeitä nämä kotitalousvähennysasiat, joita myös edustaja Harakka tuossa edellä kuvasi. On tärkeää, että sitä järjestelmää uudistetaan niin, että siitä entistä paremmin pääsevät myös pienituloiset hyötymään, ja uskoisin, että osaltaan nämä meidän esittämämme uudistukset voisivat myös työllisyyttä kaiken kaikkiaan kohentaa. Se on tärkeää meidän linjassamme. Toivon nyt hallituspuolueiden miettivän, että me kehittäisimme kotitalousvähennystä myös niin, että kun tehdään remontteja, niin sen voisivat saada myös kerrostaloasukkaat, rivitaloasukkaat. Me tiedämme kaikki, kuinka valtava perusparannuksen tarve, peruskorjausten tarve, meillä on meidän asuntokannassamme. Siksi olisi erittäin hyvä, jos näin voitaisiin toimia. On hyvä, että sitä voi hyödyntää omakotitaloissa, mutta asunto-osakeyhtiöpuolella ei voi, ja siksi meillä on myös tämä avaus, että kerros- ja rivitaloissa tätä voitaisiin käyttää. — Tässä tämä, puhemies.

16.35 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisilla on tähän tuloverolainsäädäntöä koskevaan hallituksen esitykseen yksi pykälämuutosehdotus ja kolme lausumaehdotusta.

Ensinnäkin tämä pykälämuutos, josta teemme huomenna yksityiskohtaisessa käsittelyssä siis virallisen ehdotuksen, koskee sitä merkittävää epäkohtaa, että samansuuruisesta eläketulosta ovat joutuneet eläkeläiset maksamaan suuremman veron kuin vastaavasta palkkatulosta, ja haluammekin korjata tämän epäkohdan. Tämän tekemämme eläketulovähennyksen noston tavoitteena on tosiaan se, että tietyn suuruisesta tulosta maksetaan saman verran veroa riippumatta siitä, onko kyseessä ansio- vai eläketulo. Tämä muutos parantaisi eläkeläisten ostovoimaa ja vähentäisi samalla toimeentulotukimenoja.

Sitten meillä on kolme lausumaehdotusta. Niissä ensinnäkin esitämme, että keskituloisten palkansaajien verotus laskettaisiin asteittain Ruotsin tasolle. Ensi vuotta koskeva muutos, jota olemme vaihtoehtobudjetissamme esittäneet, olisi, että palkansaajien verotusta kevennettäisiin 300 miljoonalla eurolla, ja tämä koskisi pääosin tuloluokkia 40 000:sta 60 000:teen euroon vuodessa. Tämä mielestämme edistäisi työllisyyden ja kulutuksen kohentamista ja sitä kautta tietysti toisi myös valtiolle lisää verotuloja.

Toisena asiana esitämme, että tuloverolakiin palautetaan vielä viime vuonna voimassa ollut säädös lapsivähennyksestä. Olemme tehneet siitä myös lakialoitteen. Tämä lapsivähennyshän otettiin käyttöön vuoden 2015 alussa määräaikaisena vuoden 2017 loppuun asti, mutta sitä ei enää tämän vuoden alussa jatkettu. Vähennys on tulosisonnainen ja pienee tulojen noustessa, mutta pieni- ja keskituloisilla perheillä sillä on melko suuri merkitys, varsin suurikin merkitys itse asiassa. Se voi tietää jopa 400 euron nettotulojen kasvua nelilapsiselle perheelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2018 vp

Vielä kolmantena asiana esitämme maksimissaan 200 euron kunnallisverotuksessa tehtävää vähennystä kehitysaputyöhön tehtävästä lahjoituksesta. Tämän myötä voitaisiin pienentää suoraan valtion varoista maksettavan kehitysavun määrää. Katsomme, että mallimme tehostaisi kehitysavun kohdentamista hyvin merkittävällä tavalla.

Nämä kolme viimeksi mainittua ovat siis lausumaehdotuksia, ja ne teemme virallisesti toisessa käsittelyssä.

16.38 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! En malta tässä yhteydessä olla sanomatta sitä, mitä tämän hallituskauden alussa tapahtui. Me muistamme hyvin sen keskustelun, mikä käytiin vaalien alla, jolloin todettiin kaikkien suusta, että eläkkeensaajien ja palkansaajien verotuksen tulee olla yhdenmukainen. Tämän hallituksen ensimmäinen toimi oli kuitenkin se, että palkansaajien verotusta sinänsä ihan oikein kevennettiin, mutta eläkkeensaajien kohdalla vastaavaa kevennystä ei tehty. Ja me puhuimme tästä paljon, me käytimme tästä lukuisia puheenvuoroja. Me kysyimme tätä ministeri Stubbilta kyselytunnilla useita kertoja, koska hän oli nimenomaisesti ennen vaaleja korostanut, että tämä on kokoomukselle perusfilosofiaa, että verotus on yhdenmukainen. Ja heti kun hänestä tuli valtiovaltiovarainministeri Stubb, niin hän ensi töikseen esittikin tätä veroeroa, ja tämä oli mielestäni huomattava virhe, mitä silloin alkukaudesta tehtiin.

Seuraavan kerran, kun veroratkaisuja mietittiin, oli tämä kiky-sopimus tulossa. Silloin hallitus lupaili, että palkansaajille tulee siihen vastineeksi veronkevennyksiä, jolloin aloimme systemaattisesti kysymään tässä salissa hallituspuolueilta, että ette kai te vaan toista kertaa tee tätä veroeroa. Ja niinpä muistan, kuinka iloisia olimme siitä, että tämän toisen kerran, kun hallitus yritti, niin nämä veronkevennykset sitten koskivat myös eläkkeensaajia. Uskoimme, että varmasti sillä oli merkitystä, että me sosiaalidemokraatit täällä salissa sitä aktiivisesti vaadimme ja myös julkisuudessa moneen kertaa kävimme tämän keskustelun. Siksi halusin kerrata tämän valitettavan asian, mikä tapahtui. Silloinhan perussuomalaiset oli myös hallituspuolue, kun tämä ratkaisu aikanaan tehtiin.

Samoin olemme kysyneet talousarvioiden yhteydessä ponsissamme muutamiaakin kertoja, että me edellyttäisimme sitä, että hallitus kertoisi, missä viipyy luvattu mahdollisuus vähentää verotuksessa kehitysyhteistyöhön tehtyjä lahjoituksia. Siitähän oli myös lupauksia ilmassa ennen vaaleja. Silloin emme koskaan vastausta saaneet siihen, missä tämä esitys viipyy, mutta ehkäpä Timo Soini nyt vastaa, kun edustaja Savio kysyi. Silloin kun Viitanen kysyi, vastausta ei kuulunut. Ja hänhän, nykyinen ulkoministeri siis, kuului juuri niihin poliitikkoihin, jotka tätä vähennystä silloin aikanaan lupasivat.

Mutta tässä, puhemies, ehkä muutama kommentti lähinnä näihin verolinjoihin.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.